

การพัฒนาความไว้วางใจทางการเมืองของประชาชนที่มี
ต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดสมุทรสาคร*

DEVELOPING PEOPLE'S POLITICAL TRUST IN THE MEMBERS OF THE
HOUSE OF REPRESENTATIVES IN SAMUT SAKHON PROVINCE

ภัคสิริ แอนิหน, วัชรินทร์ ชาญศิลป์

Paksiri Ae-nihon, Vacharin Chansilp

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Corresponding Author E-mail: Paksiri.ae@mcu.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1. ศึกษาความไว้วางใจทางการเมือง 2. ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความไว้วางใจทางการเมือง 3. นำเสนอแนวทางการบูรณาการหลักสังคหัตถ์ 4 โดยการวิจัยเป็นแบบผสมวิธี ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้ง 3 อำเภอ ประกอบด้วย อำเภอเมืองสมุทรสาคร อำเภอกะทู้แม่แบนและอำเภอบ้านแพ้ว ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพทั่วไปที่ส่งผลต่อความไว้วางใจทางการเมือง เช่น ควรเป็นคนที่น่าเคารพนับถือ มีความเมตตา กรุณา มีนโยบายที่ดีสามารถตอบสนองความต้องการ 2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความไว้วางใจทางการเมือง พบว่า ปัจจัยด้านความพึงพอใจของประชาชนมีผลต่อการพัฒนาความไว้วางใจทางการเมืองฯ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 และร่วมกันอธิบายความผันแปร ได้ร้อยละ 86.8 สังคหัตถ์ 4 ส่งผลต่อการพัฒนาความไว้วางใจทางการเมืองฯ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 และร่วมกันอธิบายความผันแปรของหลักสังคหัตถ์ 4 ส่งผลต่อการพัฒนาความไว้วางใจทางการเมืองฯ ได้ร้อยละ 89.0 3. การพัฒนาความไว้วางใจทางการเมืองฯ โดยประยุกต์ใช้ตามหลักสังคหัตถ์ 4 คือ ทาน ปิยวาจา อตถจริยา สมานัตตตา โดยหลักสังคหัตถ์ 4 ส่งผลต่อการพัฒนาความไว้วางใจทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดสมุทรสาคร

คำสำคัญ: การพัฒนา; ความไว้วางใจ; สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

Abstract

Objectives of this research were: 1. To study people's political trust. 2. To study factors affecting people's political trust. 3. To propose guidelines for integrating the Sangahavathu 4, conducted by the mixed research methods. Statistics used for data analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation, multiple regression analysis.

Findings were as follows: 1. General conditions that affected people's political trust, such as they should be respected persons who have compassion and good policies that could meet the needs of the people and were trustworthy. 2. Factors affecting people's political trust was found that public satisfaction factors affect the development of people's political trust with the statistically significant level of 0.01 and together they explained the variation with the percentage 86.8 Sangahavathu 4 factors affected the development of people's political trust at a statistically significant level of 0.01 and jointly explain the variation of Sangahavathu 4 principles, affecting the development of people's political trust by 89.0 percent 3. Developing people's political trust by applying Sangahavathu 4 principle, namely Dana, Piyavaja, Atthachariya, Samanattata by the Sangahavathu 4 principle, affected the development of people's political trust in the members of the House of Representatives in Samut Sakhon Province.

Keywords: Development; Trust; Members of Parliament

บทนำ

โดยสภาพธรรมชาติมนุษย์ไม่สามารถดำรงชีวิตอยู่อย่างอิสระตามลำพังแต่เพียงผู้เดียวได้ จะต้องมีชีวิตอยู่ร่วมกันกับบุคคลอื่น ติดต่อสัมพันธ์กันสังคมจึงเกิดขึ้นการอยู่ร่วมกันของมนุษย์เป็นสังคมมีหลายระดับ ตั้งแต่สังคมเล็ก ๆ จนกระทั่งเป็นสังคมใหญ่คือรัฐหรือประเทศซึ่งการอยู่ร่วมกันนี้จำเป็นต้องมีการจัดระเบียบสังคมให้เกิดความสงบสุข ยุติธรรม รวมทั้งเพื่อให้เกิดการพัฒนาก้าวหน้าของสังคมโดยจะต้องมีอำนาจสูงสุดในการควบคุมหรือปกครองในสังคม ซึ่งเรียกว่าอำนาจอธิปไตย ในสมัยโบราณมนุษย์มีความเชื่อในลัทธิเทวสิทธิ์หรือเทพาธิปไตย ดังนั้น หลายประเทศจึงปกครองด้วยระบอบราชาธิปไตย โดยมีพระมหากษัตริย์เป็นผู้ใช้อำนาจอธิปไตยในการปกครองและบริหารประเทศแต่เพียงผู้

เดียว แต่ต่อมาลัทธิเทวสิทธิ์เสื่อมลงและมีความเชื่อในเรื่องที่คนในประเทศทุกคนมีสิทธิร่วมกันในการปกครองและบริหารประเทศ จึงเกิดระบอบการปกครองประชาธิปไตยขึ้น โดยที่ประชาชนทุกคนในประเทศเป็นเจ้าของอำนาจและมีรัฐสภาเป็นองค์กรที่ตัวแทนของประชาชนเข้าไปร่วมกันทำหน้าที่ปกครองประเทศและบริหารประเทศวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2475 คณะราษฎร (People's Party) ได้เข้าทำการยึดอำนาจปกครองประเทศเพื่อเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นระบอบประชาธิปไตยโดยมีรัฐธรรมนูญเป็นหลักในการปกครองประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์ที่ทำการปฏิวัติทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมให้มีสภาพดีขึ้นดังเช่นประเทศที่ใช้ระบบการปกครองแบบประชาธิปไตย (กลุ่มงานผลิตเอกสาร สำนักประชาสัมพันธ์, 2557)

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย 2560 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรประกอบด้วย สมาชิกจำนวน 500 คน ประกอบไปด้วย สมาชิกที่มาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตจำนวน 350 คนและสมาชิกซึ่งมาจากบัญชีรายชื่อพรรคการเมืองจำนวน 150 คน (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, 2560)

สำหรับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีบทบาทภายในสภาและนอกสภาโดยภายในสภาประกอบด้วย 1) การตรากฎหมาย การตราพระราชบัญญัติ ที่เป็นกระบวนการหรือขั้นตอนในการเสนอและพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงมีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย การอนุมัติหรือการไม่อนุมัติพระราชกำหนด และการแก้ไขรัฐธรรมนูญ 2) อำนาจในการบริหารควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน การตั้งกระทู้ถามเกี่ยวกับงานในหน้าที่ของนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรี การเสนอญัตติหรือข้อเสนอด่าง ๆ ที่มีความมุ่งหมายเพื่อให้สภาลงมติหรือวินิจฉัยชี้ขาดว่าให้ควรปฏิบัติอย่างไร 3) สิทธิเข้าชื่อถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง 4) อำนาจในการควบคุมการตรากฎหมายที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ 5) อำนาจในการให้ความเห็นชอบในการทำหนังสือสัญญาระหว่างประเทศ ฯลฯ และบทบาทนอกสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องสร้างบทบาทในการช่วยเหลือ แก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของประชาชน เช่น การพบปะเยี่ยมประชาชนในพื้นที่เพื่อสะท้อนถึงการให้ความสำคัญและการเอาใจใส่ทุกข์สุขของประชาชน เป็นการรับฟังปัญหาโดยตรงจากประชาชนเพื่อนำปัญหานั้นไปแก้ไขโดยเร็วที่สุด ทำให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้รับข้อมูลโดยตรงจากประชาชน เพื่อควบคุมการทำงานของรัฐบาล และเพื่อเสนอแนะการตรากฎหมายต่าง ๆ ในรัฐสภาต่อไป (พันธุ์ทิพา อัครธีรนัย, 2559)

การเลือกตั้งไม่ได้มีความสำคัญเพียงแค่นี้เป็นสัญลักษณ์ของการเป็นประชาธิปไตยในสังคม แต่ยังมีหมายถึง การสะท้อนความคิดและความต้องการของประชาชนผ่านกระบวนการสรรหาที่ประชาชนได้เป็นผู้กำหนดชะตาชีวิตของตัวเอง เพื่อนำไปสู่การ

เปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ในสังคมผ่านกระบวนการรัฐสภาโดยการเลือกตั้งมีความสำคัญดังนี้

- 1) การเลือกตั้งเป็นวิธีการที่ประชาชนได้ไปมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองตามหลักการประชาธิปไตย โดยประชาชนใช้ตัวแทนของตนที่ได้จากการเลือกตั้งเข้าไปทำหน้าที่แทนตนในรัฐสภาและในคณะรัฐบาล
- 2) การเลือกตั้งเป็นวิธีการที่ใช้เปลี่ยนอำนาจการปกครองที่ทันสมัยและเป็นไปอย่างสันติ ซึ่งแตกต่างจากมนุษย์ในสมัยโบราณที่ใช้กำลังใช้อาวุธเข้าต่อสู้กัน เพื่อแย่งอำนาจทางการเมือง ซึ่งจะเห็นได้จากวิชาประวัติศาสตร์
- 3) การเลือกตั้งเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดการปฏิวัติรัฐประหาร เมื่อรัฐบาลไม่สามารถบริหารประเทศหรือแก้ปัญหาต่าง ๆ ไม่ตรงเจตนารมณ์ของประชาชนได้ก็จะคืนอำนาจให้ประชาชน ด้วยการยุบสภาผู้แทนราษฎรเพื่อจัดการเลือกตั้งใหม่ให้ประชาชนตัดสินใจว่าสมควรจะเลือกใครเป็นผู้บริหารประเทศ
- 4) การเลือกตั้งเป็นวิธีที่จะทำให้เกิดการผูกขาดอำนาจ เพื่อเปิดโอกาสให้บุคคลอื่นหรือกลุ่มอื่นที่ได้รับเลือกตั้งเข้ามาใช้อำนาจในการบริหารประเทศ ทำให้ประชาชนได้มีโอกาสเปลี่ยนตัวสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ดังนั้นการปกครองระบอบประชาธิปไตยการเลือกตั้งเป็นกระบวนการที่ไม่อาจขาดได้ เพราะการเลือกตั้งนั้นหมายถึงการที่ประชาชนได้ใช้สิทธิของตนเองลงคะแนนเลือกตัวแทนให้ไปทำหน้าที่แทนตนเองในการปกครองประเทศ การเลือกตั้งที่เป็นประชาธิปไตยนั้นต้องเป็นการเลือกตั้งโดยสะอาด บริสุทธิ์ ยุติธรรม เปิดโอกาสให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีอิสระในการใช้สิทธิของตนเอง (ชยพล ธาณีวัฒน์, 2562)

ในอดีตที่ผ่านมาการเมืองในจังหวัดสมุทรสาคร ก็เป็นเช่นเดียวกับหลาย ๆ จังหวัดในประเทศไทยที่การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอยู่ใต้อิทธิพลทางการเมืองที่สำคัญ โดยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในครั้งที่ผ่านมานี้ การเมืองต้องรับมือและปรับตัวเข้ากับระบบการเลือกตั้งแบบใหม่และประกอบกับกลุ่มกระแสมือการเมืองมีการแข่งขันจากผู้สมัครกันมากขึ้น หลากหลายขึ้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้ส่งผลต่อพฤติกรรม การเลือกตั้งของผู้ที่มีสิทธิออกเสียง การหาเสียงของผู้สมัครแต่ละพรรคการเมืองแตกต่างจากเดิม การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในครั้งที่ผ่านมานี้ว่าเป็นการต่อสู้ทางการเมืองภายในจังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งมองว่าเป็นการสร้างความสัมพันธ์ทางการเมืองแบบใหม่แทนระบบเดิมคือระบบอุปถัมภ์

จากผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของจังหวัดสมุทรสาครที่ผ่านมา จึงทำให้เห็นว่าการทำงานที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ชนะการเลือกตั้งไม่มีอิสระในการเข้าปฏิบัติหน้าที่ผู้แทนราษฎร เนื่องจากพรรคการเมืองเป็นประเด็นสำคัญที่จำกัดบทบาทและหน้าที่ของสมาชิกผู้แทนราษฎร ซึ่งการทำงานที่ของสมาชิกผู้แทนราษฎรของผู้ชนะการตั้งทั้งพรรคฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายค้านมีบริบท มีความแตกต่างกันในการทำงานของการเป็นสมาชิกผู้แทนราษฎรที่เป็นตัวแทนจากประชาชน จึงเห็นได้ว่าการพัฒนา

ความไว้วางใจทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดสมุทรสาคร มีปัจจัยหลายประการที่ส่งผลต่อการไว้วางใจของประชาชนทั้งการสังกัดพรรคการเมือง ภูมิหลัง ประสบการณ์ทางการเมืองรวมถึงความหวังของประชาชนในการเข้าไปเป็นตัวแทนในการบริหารประเทศจึงเห็นได้ว่าการเมืองประชาธิปไตยแบบตัวแทนอยู่ในภาวะวิกฤติและถูกมองว่าไม่สามารถสร้างความไว้วางใจหรือความเชื่อมั่นให้แก่ประชาชน โดยเฉพาะในแง่ของการตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนซึ่งมีมากขึ้นเรื่อย ๆ ในบริบทของพหุสังคมประชาธิปไตย ดังนั้น เมื่อลดระดับการวิเคราะห์มาอยู่ในระดับประเทศโดยหันย้อนกลับมาองพัฒนาการของประชาธิปไตยในประเทศไทยพบว่า การเติบโตของกระแสประชาธิปไตยได้ก่อให้เกิดมีกระแสเรียกร้องให้รัฐบาลกระจายอำนาจมาเป็นระยะ ๆ และมีการถกเถียงกันในหมู่นักวิชาการเรื่อยมาอันเนื่องกระบวนการใช้อำนาจของผู้นำและการรวมศูนย์อำนาจของรัฐและระบบราชการ จนกระทั่งเมื่อเกิดความรุนแรงทางการเมืองขึ้นในปี พ.ศ. 2535 และประชาชนเป็นฝ่ายได้รับชัยชนะเหนือฝ่ายเผด็จการทหาร แนวความคิดในการปฏิรูปทางการเมืองจึงได้เริ่มขึ้นจนกระทั่งได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 อันนับเป็นจุดเริ่มต้นของกระบวนการปฏิรูปกลไกประชาธิปไตยใหม่ กลไกอำนาจในหลายส่วนได้ถูกปฏิรูปเสียใหม่ซึ่งถือว่าเป็นการปฏิวัติรากฐานของประชาธิปไตยโดยอย่างแท้จริง ได้เกิดมีแนวทางการกระจายอำนาจรวมทั้งมีแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจระกาออกมาเป็นกฎหมายเรียบร้อยแล้วตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542

ภายใต้ระบอบนี้ สถาบันทางการเมืองจะต้องได้รับการยอมรับจากประชาชน รัฐบาลประชาธิปไตยจำเป็นต้องได้รับความไว้วางใจจากประชาชนและต้องสามารถสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและความเป็นอยู่ที่ดีแก่ประชาชนได้ (Aberbach & Walker, 1970) ระบบการเมืองในระบบประชาธิปไตยจะคงอยู่ได้จากการสนับสนุนของประชาชนส่วนใหญ่เพราะความไม่พอใจอาจจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองและสังคม หรืออาจจะส่งผลต่อการกำจัดคนไม่ดีที่มีอำนาจอยู่ให้ออกจากกระบวนการเมืองผ่านกระบวนการเลือกตั้ง เช่น ประชาชนจะรู้สึกไม่พอใจต่อการดำเนินการของรัฐบาลหรือผู้นำที่มีต่อสถานการณ์หนึ่ง ๆ และจะนำไปสู่การแพร่กระจายความไม่ไว้วางใจในรัฐบาลอันจะนำไปสู่การต่อต้านและเปลี่ยนแปลงอย่างรุนแรงได้ ความไม่พอใจเป็นสัญญาณเริ่มต้นที่จะบอกได้ว่า ระบบการเมืองจำเป็นต้องปรับตัวและความสามารถของรัฐบาลในการที่จัดการกับความขัดแย้ง ดังนั้น ในช่วงเวลาที่เกิดความไม่ไว้วางใจสูง แสดงว่า ความต้องการของประชาชนส่วนใหญ่ไม่ได้ได้รับการตอบสนอง เป็นเครื่องชี้วัดถึงความไม่พอใจในคุณภาพชีวิตที่พวกเขา กำลังประสบอยู่ (Miller ,1999) รวมถึงความสามารถและความสำเร็จของผู้นำที่กำลังดำเนินไปอีกด้วย ดังที่ Alexis de Tocqueville เห็นว่า รัฐประชาธิปไตยนั้นจะถูกสร้างขึ้น

บนพื้นฐานของความไว้วางใจ (Inglehart & David, 1997) ทางออกที่ดีของสังคมไทยโดยการสร้างการเรียนรู้และเห็นคุณค่าของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย โดยกำหนดให้มีการเรียนเรื่องประชาธิปไตย ประวัติศาสตร์การเมือง การปกครองของไทย การสร้างความปรองดองสมานฉันท์ โดยน้อมนำพระบรมราโชวาทที่ว่ารู้จักสามัคคีในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ความตอนหนึ่งว่า สามัคคีสำคัญที่สุด คืออะไร ก็คือสามัคคีในชาติ ไม่ใช่สามัคคีในคณะไม่ดี แต่ต้องระวัง ถ้าสามัคคีกันแต่ไปก้าวก่ายหรือทำให้ผู้อื่นเดือดร้อนในสถาบันก็เป็นความผิด ถ้าสามัคคีในสถาบันแต่ทำให้คนอื่นเดือดร้อนก็ไม่ดี เพราะทำให้เสียหายต่อความสามัคคีของคนในชาติ เกิดการทุจริตได้โดยเฉพาะอิทธิพลและอำนาจของฝ่ายการเมืองที่ครอบงำหรือสามารถให้คุณให้โทษต่อเจ้าหน้าที่หรือข้าราชการท้องถิ่นตลอดจนการมีส่วนเกี่ยวข้องของตบวงราชการต่าง ๆ (โกวิท พวงงาม, 2560) ความไว้วางใจของประชาชนที่มีต่อสมาชิกสภาผู้แทนก็อาจจะนำไปสู่ความไม่พอใจที่เพิ่มขึ้นจนส่งผลให้เกิดความรุนแรงทางการเมืองได้เห็นได้จากการแสดงออกถึงความต้องการหรือการเรียกร้องของประชาชนผ่านระบอบประชาธิปไตยทางตรงมากขึ้น และการเข้าร่วมทางการเมืองแบบรุนแรงอื่น ๆ (William, 1960) ดังที่ปรากฏปัญหาความขัดแย้งในเรื่องนโยบายการพัฒนา ปัญหาความไม่เข้าใจกฎหมายของเจ้าหน้าที่ ปัญหาการขาดการมีส่วนร่วมของประชาชน และความขัดแย้งระหว่างประชาชนกับหน่วยงานของรัฐ เป็นต้น (ชิตพล กาญจนกิจ, 2545)

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความไว้วางใจทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดสมุทรสาคร
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความไว้วางใจทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดสมุทรสาคร
3. เพื่อนำเสนอแนวทางการบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 เพื่อการพัฒนาความไว้วางใจทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดสมุทรสาคร

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Method Research) คือ การใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการทำวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Analysis) และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In Depth Interview) และระเบียบ

วิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research)

ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งทั้ง 3 อำเภอ ประกอบด้วย อำเภอเมืองสมุทรสาคร อำเภอกระทุ่มแบนและอำเภอบ้านแพ้ว ซึ่งผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยตารางสำเร็จรูปของ ทาโร ยามาเน่ หาขนาดของกลุ่มตัวอย่างเพื่อประมาณค่าสัดส่วนของประชากร โดยคาดว่าสัดส่วนของลักษณะที่สนใจในประชากรเท่ากับ 0.5 และระดับความเชื่อมั่น 95% ได้กลุ่มตัวอย่าง 400 คน ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการทำผู้วิจัยครั้งนี้ได้กำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญเพื่อสัมภาษณ์เชิงลึก (In depth Interview) ได้แก่ 1) นักวิชาการด้านพระพุทธศาสนา 2 รูป 2) ด้านการเมือง 3 คน 3) คณะกรรมการการเลือกตั้ง 5 คน 4) ตัวแทนภาคประชาชน 5 คน และ 5) นักวิชาการทางด้านรัฐศาสตร์ 2 คน รวมทั้งสิ้น 18 รูป/คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยตามระเบียบวิธีวิจัยได้ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อสร้างเครื่องมือในการเก็บข้อมูลภาคสนาม ดังนี้

1. แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นตามกรอบของการพัฒนาความไว้วางใจทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดสมุทรสาคร เพื่อใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย โดยมีลักษณะ แบ่งออกเป็น 3 ตอน

2. สนทนากลุ่ม (Focus Group) สนทนาพูดคุยกันประมาณ 12 รูป/คน ของผู้ทรงคุณวุฒิรวม 3 กลุ่ม รวม 12 รูป/คน

3. แบบสัมภาษณ์(In-dept Interview) เป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้าง (Structure In Depth Interview) เพื่อศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาความไว้วางใจทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดสมุทรสาคร

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. โดยการรวบรวมจากหนังสือ วารสารบทความ งานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับหลักการแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาความไว้วางใจทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดสมุทรสาคร ตลอดจนข้อมูลทางสถิติที่รวบรวมโดยหน่วยงานราชการหรือสถาบันการศึกษาและแหล่งข้อมูลที่เป็นที่ยอมรับ

2. จัดเตรียมเครื่องมือตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างโดยให้แบบสอบถาม (Questionnaire) ตรงตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการแจกแบบสอบถาม

3. ให้ผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ จำนวนอย่างน้อย 5 ท่าน ในการตรวจเครื่องมือการวิจัยว่ามีความเที่ยงตรงและสามารถใช้ในการเก็บข้อมูลได้หรือไม่

4. ติดต่อขอหนังสือจากหลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชาวิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ขออนุญาตและขอความร่วมมือถึงผู้บริหาร หรือหัวหน้างานกลุ่มเป้าหมาย และเวียนหนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้บริหาร หัวหน้าหน่วยงานต่าง ๆ ที่จะเข้าแจกแบบสอบถาม (Questionnaire)

5. นำส่งหนังสือขออนุญาตและขอความร่วมมือถึงผู้บริหารหรือหัวหน้าหน่วยงานที่เป็นกลุ่มเป้าหมายโดยกำหนดวันที่จะไปขอแจกแบบสอบถาม (Questionnaire) ด้วยตนเอง

6. นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปเก็บข้อมูลกับประชาชนผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 ชุด และเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเองแล้วนำมาตรวจสอบความถูกต้อง

7. ตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนของแบบสอบถาม (Questionnaire) แล้วนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลนั้นผู้วิจัยหาความสัมพันธ์ของตัวแปรต้นและตัวแปรตามโดยการใช้การประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์เสนอข้อมูล ได้แก่ วิเคราะห์โดยหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) การวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) ข้อมูลที่ได้จากคำถามปลายเปิด นำมาจับกลุ่มคำตอบวิเคราะห์รายข้อวิเคราะห์โดยเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท (Content Analysis techniques) นำเสนอข้อมูลโดยเขียนเป็นความเรียงประกอบตารางข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ (Interview) ใช้วิธีการวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytic induction) โดยนำข้อมูลมาเรียบเรียงและจำแนกอย่างเป็นระบบนำมาตีความหมายเชื่อมโยงความสัมพันธ์และสร้างข้อสรุปจากข้อมูลต่าง ๆ ที่รวบรวมได้ โดยทำไปพร้อม ๆ กับการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งนี้เพื่อจะได้ศึกษาประเด็นต่าง ๆ ได้ลึกซึ้ง เมื่อประเด็นใดวิเคราะห์แล้วไม่มีความชัดเจนก็จะเก็บข้อมูลเพิ่มเติมในประเด็นต่าง ๆ เพื่อตอบคำถามหลักตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อมูลเชิงคุณภาพได้นำมาวิเคราะห์เพื่อหาความสัมพันธ์เชิงทฤษฎี

ผลการวิจัย

1. สภาพทั่วไปต่อความไว้วางใจทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ทั้ง 4 ด้าน พบว่า มีความคิดเห็น โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านบทบาทของผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ด้านนโยบาย ด้านพฤติกรรมการบริหารงาน และด้านการสื่อสารทางการเมือง

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความไว้วางใจทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในจังหวัดสมุทรสาคร ตัวแปรที่ศึกษา 4 ตัวแปร คือ ด้านความพึงพอใจของประชาชน ด้านการตอบสนองความต้องการของประชาชน ด้านการเมืองในระบบราชการ และด้านความโปร่งใสในการบริหาร โดยปัจจัยที่มีผลต่อความไว้วางใจทางการเมืองส่งผลต่อการพัฒนาความไว้วางใจทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในจังหวัดสมุทรสาคร ได้ร้อยละ 86.8

ผลการสมมติฐานที่ 1 พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความไว้วางใจทางการเมืองส่งผลต่อการพัฒนาความไว้วางใจทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในจังหวัดสมุทรสาคร มีตัวแปรที่ศึกษา 4 ตัวแปร โดยเรียงลำดับตามสมการดังนี้ คือ ด้านความพึงพอใจของประชาชน ด้านการตอบสนองความต้องการของประชาชน ด้านการเมืองในระบบราชการ และด้านความโปร่งใสในการบริหาร โดยปัจจัยที่มีผลต่อความไว้วางใจทางการเมืองส่งผลต่อการพัฒนาความไว้วางใจทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในจังหวัดสมุทรสาคร ได้ร้อยละ 86.8

ผลการสมมติฐานที่ 2 พบว่า หลักสังคหัตถ์ 4 ส่งผลต่อการพัฒนาความไว้วางใจทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดสมุทรสาคร มีตัวแปรที่ศึกษา 4 ตัวแปร โดยเรียงลำดับตามสมการดังนี้ คือ ด้านทาน การให้ความช่วยเหลือด้านปิยวาจา พุดมีเหตุผล ด้านอรรถจริยา ประพฤติตนเป็นประโยชน์ ด้านสมานัตตตา เสมอต้น เสมอปลาย โดยหลักสังคหัตถ์ 4 ส่งผลต่อการพัฒนาความไว้วางใจทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดสมุทรสาคร ได้ร้อยละ 89.0

3. การพัฒนาความไว้วางใจทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดสมุทรสาคร โดยประยุกต์ใช้ตามหลักสังคหัตถ์ 4 คือ ทาน ปิยวาจา อรรถจริยา สมานัตตตา โดยหลักสังคหัตถ์ 4 ส่งผลต่อการพัฒนาความไว้วางใจทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดสมุทรสาคร มีดังนี้ 1. ด้านทาน การให้ความช่วยเหลือในสิ่งที่ประชาชนต้องการและขาดแคลน เข้าช่วยเหลือประชาชนเพื่อที่จะบรรเทาทุกข์ของประชาชน อีกทั้งเป็นที่ปรึกษาคอยช่วยเหลือให้คำแนะนำที่มีประโยชน์แก่ประชาชน มีความเสียสละ มีการให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมของพื้นที่ 2. ด้านปิยวาจา พุดมีเหตุผล ใช้คำพูดที่สุภาพ กล่าวในสิ่งที่เกิดประโยชน์

แก่สังคม ใช้คำพูดทำให้ประชาชนเลื่อมใสศรัทธาจากการรักษาคำพูดคำมั่นสัญญาที่ได้กล่าวไว้กับประชาชน มีทักษะในการพูดโน้มน้าวใจเพื่อสร้างความเชื่อมั่น ทำตัวให้น่าเคารพ นับถือ แสดงออกถึงความปรารถนาที่ดีด้วยความจริงใจ 3. ด้านอัตถจริยา ประพฤติตนเป็นประโยชน์ เสียสละเพื่อสังคมและประชาชน มีความตั้งใจในการทำงานโดยไม่คำนึงถึงประโยชน์ตนเองอย่างเต็มความสามารถเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์กับสังคม ให้ความช่วยเหลือประชาชนอย่างเต็มที่ โดยให้ความสำคัญในการพัฒนาและสร้างความเจริญอย่างทั่วถึงเท่าเทียมกัน 4. ด้านสมานัตตตา เสมอต้นเสมอปลาย วางตนเองให้เหมาะสมให้เกียรติต่อคนที่ร่วมงานทั้งผู้บังคับบัญชาและประชาชน วางตนให้เหมาะสมแก่บุคคล แก่ฐานะ เข้ากับประชาชนได้โดยไม่ถือตัว ยึดหลักความเสมอภาคเท่าเทียมกันไม่เอาเปรียบผู้อื่น

อภิปรายผลการวิจัย

1. สภาพทั่วไปต่อความไว้วางใจทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดสมุทรสาคร โดยภาพรวมระดับความคิดเห็นประชาชนอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย 3.34 ความไว้วางใจทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ทั้ง 4 ด้าน พบว่า มีความคิดเห็น โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านนโยบาย ด้านพฤติกรรมกรรมการบริหารงาน ด้านบทบาทของผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ด้านการสื่อสารทางการเมือง โดยผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรยุทธ สถาปนาศุภกุล (2560) ได้วิจัยเรื่อง คุณลักษณะผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ตามทัศนคติของประชาชนอำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความนิยม 1. ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อคุณลักษณะของผู้นำทางการเมืองที่พึงประสงค์ตามทัศนคติของประชาชน โดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก 2. ผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นพัฒนาท้องถิ่นให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดี เศรษฐกิจดี เกิดความอุดมสมบูรณ์ 3. ผู้นำท้องถิ่นควรพัฒนาคุณลักษณะในด้านสติปัญญา บุคลิกภาพและคุณธรรมจริยธรรมให้เหมาะสมกับบทบาทของการเป็นผู้นำที่ดี 4. ควรส่งเสริมให้แสดงออกต่อหน้าชุมชนมากขึ้น ควรติดตามข่าวสารทางการเมืองให้ทันเหตุการณ์

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความไว้วางใจทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดสมุทรสาคร มีตัวแปรที่ศึกษา 4 ตัวแปร โดยเรียงลำดับตามสมการดังนี้ คือ ด้านความพึงพอใจของประชาชน ด้านการตอบสนองความต้องการของประชาชน ด้านการเมืองในระบบราชการ และด้านความโปร่งใสในการบริหาร ปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติทางการเมือง ในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปเป็นอย่างมาก จึงต้องมีการผลักดันให้มีการพัฒนาความไว้วางใจทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อสมาชิกสภาผู้แทน

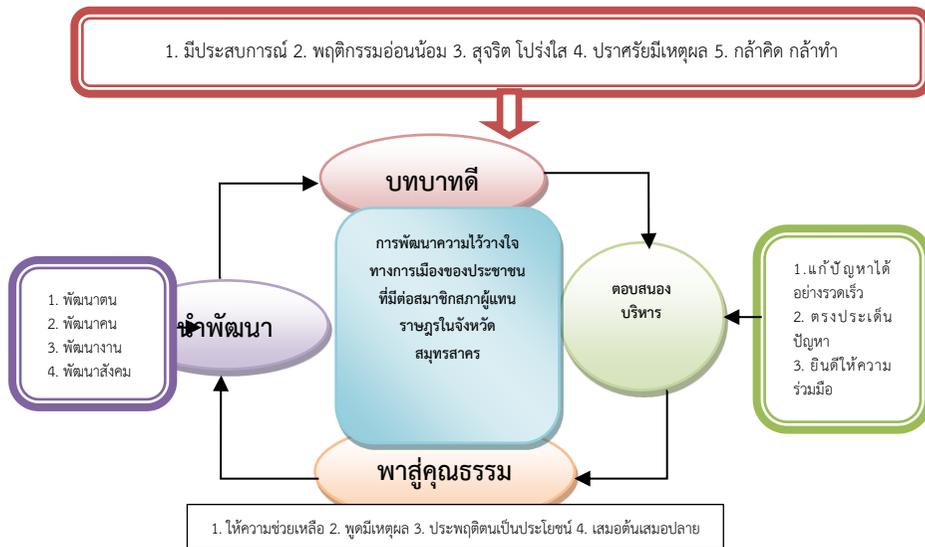
ราชการ เพื่อเสริมความเข้มแข็ง และเสริมสร้างความเชื่อมั่นทางการเมือง ตามกฎระเบียบของสังคมที่อยู่ เป็นหลักที่สำคัญขั้นพื้นฐาน โดยใช้หลักการและเหตุและผลควบคู่กันไปกับการมีสติสัมปชัญญะ ก่อให้เกิดจุดยืนและอุดมการณ์ทางการเมือง เพื่อความเจริญก้าวหน้ามั่นคง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระทรงวุฒิ รัตนะ และคณะ (2563) ได้วิจัยเรื่องการกล่อมเกลາทางการเมืองของ ประชาชนที่มีผลต่อการใช้สิทธิเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน ผลการวิจัยพบว่า การกล่อมเกลາทางการเมืองของประชาชนที่มีผลต่อการใช้สิทธิเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน ผลการวิจัยพบว่า 1. ระดับการกล่อมเกลາทางการเมืองของประชาชน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2. ผลการเปรียบเทียบพบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้มีความคิดเห็นต่อการกล่อมเกลາทางการเมืองของประชาชนไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธ สมมุติฐานการวิจัย 3. ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะแนวทางเกี่ยวกับการกล่อมเกลาทางการเมืองด้านการได้รับความรู้ทางการเมือง ประชาชนได้รับความรู้ทางการเมืองหรือข้อมูลข่าวสารทางการเมืองจากเจ้าหน้าที่ของรัฐน้อย การประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึง ควรเพิ่มช่องทางการได้รับข่าวสารทางการเมือง การมีส่วนร่วมทางการเมืองประชาชนยังโดนปิดกั้นในการแสดงความคิดเห็นในทางการเมือง ประชาชนมีความคิดเห็นทางการเมืองน้อย

3. แนวทางการบูรณาการหลักสังคหวัตถุ 4 เพื่อการพัฒนาความไว้วางใจทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดสมุทรสาคร ประกอบด้วย 1. ทาน (การให้ความช่วยเหลือ) 2. ปิยวาจา (พูดมีเหตุผล) 3. อตถจริยา (ประพฤติตนเป็นประโยชน์) 4. สมานัตตตา (เสมอต้นเสมอปลาย) โดยการนำหลักพุทธธรรมมาบูรณาการมุ่งเน้นการพัฒนาความไว้วางใจทางการเมืองของประชาชนเปลี่ยนแปลงทัศนคติทางการเมือง ที่จะต้องยึดมั่นหลักการแบบแผนตามหลักธรรมาธิปไตย เพื่อให้เกิดการพัฒนาความไว้วางใจทางการเมืองที่ดี โดยนำหลักพุทธธรรมมาบูรณาการ มุ่งเน้นประโยชน์ที่จะทำให้การพัฒนาความไว้วางใจทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเจริญก้าวหน้าตามหลักพุทธธรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูศรีปริยัตยารักษ์ (ประสงค์ กิตติปัญญา), 2562) ได้วิจัยเรื่อง การนำหลักสังคหวัตถุ 4 ไปใช้ในการพัฒนาการบริหารจัดการขององค์กรบริหารส่วนตำบล พบว่า การบริหารงานมีความเปลี่ยนแปลงด้านการเมือง ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านวัฒนธรรมอยู่ตลอดเวลา ผู้นำองค์กรจะต้องมีความรู้ความสามารถในด้านการบริหารงานในทางการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีการประยุกต์ใช้การบริหารงานในองค์กรตามหลักสังคหวัตถุ 4 เมื่อนำเอาหลักธรรมมาใช้แล้วก็สามารถให้ระดับประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการปฏิบัติงานขององค์กรได้ดียิ่งขึ้นไป และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ จักรวาล สุขไมตรี (2562) ได้วิจัยเรื่อง การบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ 4 ขององค์กรบริหารส่วนตำบลตะพง

อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา พบว่า 1. การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลพะตง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา นั้นเกิดจากบุคลากรในองค์การเป็นสาเหตุที่ก่อให้เกิดปัญหาในการบริหารงาน 2. แนวทางการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ 4 ต้องแก้ไขที่ตัวบุคลากรในองค์การเป็นสำคัญ ซึ่งมีอยู่ 4 ด้าน คือ 1) ด้านทาน 2) ด้านปิยวาจา 3) ด้านอัถถจริยา 4) ด้านสมานัตตตา โดยจะต้องบริหารตน บริหารคน บริหารงาน

องค์ความรู้จากการวิจัย

ภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการวิจัย

ภาพที่ 1 การพัฒนาความไว้วางใจทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ความไว้วางใจที่ประชาชนมีให้กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งสิ่งที่ประชาชนในสังคมยอมรับร่วมกัน และเป็นที่ยอมรับไว้วางใจของประชาชนทุกคน คือ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องมีสิ่งสำคัญทั้ง 4 ประการดังต่อไปนี้

1) บทบาทดี เป็นคุณลักษณะพื้นฐานเฉพาะตัวเป็นต้นทุนเบื้องต้นที่จะสนับสนุนให้ทำหน้าที่เป็นผู้แทนประชาชน ทำหน้าที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ดี 2) ตอบสนองบริหาร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนอกจากจะมีคุณสมบัติเบื้องต้นที่ดีแล้วต้องเป็นผู้ที่รู้จักทำหน้าที่แทนพี่น้องประชาชน กล่าวคือ การตอบสนองงานบริหารงานด้วยความยินดี 3) พาสู่คุณธรรม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องเป็นผู้นำทางด้านคุณธรรมเพราะต้องทำหน้าที่เป็นผู้แทนประชาชน ต้องไม่ทิ้งหลักในการทำหน้าที่พัฒนาสังคม เป็นผู้แทนที่ดีของประชาชน โดยมีหลักพุทธธรรมในการปฏิบัติงาน 4) นำพัฒนา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

เป็นผู้นำการพัฒนาด้วยความดีงามในพื้นฐานของความถูกต้อง เหมาะสม บริสุทธิ์ และยุติธรรม ในการทำหน้าที่แทนประชาชน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ควรมีการสนับสนุนการเผยแพร่หลักพุทธธรรมมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาความไว้วางใจทางการเมืองให้แพร่หลายมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนนโยบายให้ความรู้ความไว้วางใจทางการเมืองให้กับประชาชน

2. เพื่อสนับสนุนส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการพัฒนาความไว้วางใจทางการเมืองเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ในการปฏิบัติหน้าที่ของตนเองและต่อผู้อื่นเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาความไว้วางใจทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

2. ควรศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการการพัฒนาความไว้วางใจทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามทัศนคติของประชาชนตามหลักพุทธธรรม

เอกสารอ้างอิง

กลุ่มงานผลิตเอกสาร สำนักประชาสัมพันธ์. (2557). *จุดเริ่มต้นประชาธิปไตยไทย*.

กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

โกวิทย์ พวงงาม. (2560). *สภาพปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*.

กรุงเทพฯ: สยามรัฐ.

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. (2560, 6 เมษายน). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 134 ตอนที่ 40 ก. หน้า 22.

พันธุ์ทิพา อัครธีรนัย. (2559). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดนครนายก: ศึกษาในช่วงเวลา 2559* (สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสื่อสารการเมือง). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกริก.

ชิตพล กาญจนกิจ. (2545). *ความไว้วางใจทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเมืองท้องถิ่นไทย: ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบล* (ดุขุฎีนิพนธ์รัฐศาสตรดุขุฎีบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ชยพล ธาณีวัฒน์. (2562). ความสำคัญของการเลือกตั้งและกฎหมายเกี่ยวกับการหาเสียงเลือกตั้งปี 2562. สืบค้น 10 มกราคม 2564, จาก www.parliament.go.th
- วรยุทธ สถาปนาศุภกุล. (2560). คุณลักษณะผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ตามทัศนะของ ประชาชนอำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่. *วารสารสถาบันวิจัยญาณสังวร*, 8(2), 243-253.
- พระทรงวุฒิ รัตน์ะ และคณะ. (2564). การกล่อมเกลາทางการเมืองของ ประชาชนที่มีผลต่อการใช้สิทธิเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน. *วารสารสหวิทยาการนวัตกรรมการบริหาร*, 4(1), 44-53.
- จักรวาล สุขไมตรี. (2562). การบริหารงานตามหลักสังคหวัต 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลตะพง อำเภหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา. *วารสารราชพฤกษ์*, 17(2), 105-111.
- พระครูศรีปริยัตยารักษ์ (ประสงค์ กิตติปัญญา). (2562). การนำหลักสังคหวัต 4 ไปใช้ในพัฒนาการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบล. *วารสารธรรมวิชัย*, 2(2), 318-328.
- Aberbach, J.D. & Walker, J.L. (1970). *Political Trust and Racial*. New York: Addison-Wesley.
- Miller. (1999). *Monopoly Politics*. Stanford. California: Hoover Institution Press.
- Inglehart, R. & David P.R. (1997). Voting Correctly. *American Political Science Review*, 91(3), 585-598.
- William, K. (1960). *The Politics of Mass Society*. London: Route ledge and Kegan Paul.